

2329 2den Beh. af Lovf. om Lønn. f. Emb. og Befillingsm. u. Kirke- og Uoerviisningsm. 2330

om jeg saa maa sige, Monopol paa den høiere Uddannelse her i Landet, er ganske vist Noget, som er uheldigt saavel for Videnskaben som for Universitetet selv. Det har upaatvileligt været et overordentligt stort Gode for tydsf. Videnskabelighed, at Tydskerne have forskjellige Universiteter, mellem hvilke der er betydelig Samarbeiden. Jeg troer, at det kunde være ønskeligt, om vore Forhold kunde blive noget forandrede i samme Retning; det kan ikke tænkes at stee ved flere Universiteter, thi dertil er vort Land for lille, men det kan stee derved, at der fremkaldtes en nærmere videnskabelig Sammenhæng og Samarbeiden mellem de nordiske Universiteter, end der hidtil har fundet Sted. Dette er Noget, som jeg nævner, ikke fordi jeg derved vil gjøre skandinavisf Propaganda; thi jeg troer, at Enhver, hvad enten han i andre Retninger ønsker skandinavisf Udvikling eller ikke, dog i alle Tilfælde maa kunne see, at det med Hensyn til Videnskabelighed vilde være et stort Gode, om vi kunde komme til en nærmere Samarbeiden og Udvikling mellem de nordiske Universiteter, saaledes at de Studerende kunde studere snart ved et, snart ved et andet Universitet eller særlig ved det Universitet, hvor de sag, de ville lægge sig efter, netop i Dieblifket blive foredragne paa den Maade, der i og for sig er bedst, eller som tiltaler Bedkommende meest; men en saadan Udvikling vil ganske vist lettes meget ved Indførelse af Examencommissiøner. Jeg indseer ikke, hvorfor dette ikke kunde gjenføres f. Ex. for den theologisf. Videnskabs Bedkommende og for den lægevidenskabelige Videnskabs Bedkommende, ja ogsaa for en stor Deel af det statsvidenskabelige Studiums Bedkommende og ligeledes tildeels for det retsvidenskabelige Studiums Bedkommende, om end med Hensyn til dette sidste kun i mindre Grad, og jeg kan ikke undlade at fremhæve, at der ved Indførelsen af Examencommissiøner vil gøres et Skridt, som væsentlig vil lette en saadan Udvikling, idet Bedkommende da, hvad-

enten han har studeret ved det ene eller det andet Universitet, bliver examineret af Folk, som staae udenfor Universitetet, og saaledes ikke vil være forskjellig stillet, om han kun har holdt sig til vort Universitet alene eller tillige har studeret ved de andre Universiteter. Endelig skal jeg nævne en Ting, og det er den, at Alle vistnok, hvad Mening de ellers have, maae være enige om, at det vilde være ønskeligt i mange Henseender at faae foretaget en Reform ved vort Universitet og faae Universitetsforholdene tagne under samlet og grundig Overveielse af sagkyndige Folk; men nu er det saaledes, at det, naar en Reform skal tages under Behandling, ganske sikkert er nyttigt og heldigt, at vi kunne see hen til som medvirkende de udmærkede Kræfter, som ere tilstede ved selve Universitetet som Lærere; men det vil omvendt ligesaa lidt kunne indgaae Opmærksomheden, at det tillige vil være ønskeligt og nyttigt at have andre kyndige Kræfter ved Siden af, som staae udenfor Universitetet; thi det kan ligesaa lidt her som med Hensyn til andre Forhold være nyttigt og ønskeligt, at Reformationen væsentlig bliver drøftet og gennemført alene af, om jeg saa maa sige, Landsmestrene; en god Reform fremkalder altid bedst, naar tillige andre Folk, som staae udenfor og ifølge deres Stilling see paa Sagen med andre Dine, komme med og ere istand til at drøfte Sagen paa en saadan Maade, at de kunne bidrage Deres til, at den bliver gjort til Gjenstand for en virkelig alsidig og grundig Behandling. Men i saa Henseende vil der netop ved Examencommissiøner opnaaes, at man faaer Mænd, som, skjøndt de staae udenfor, dog komme i en saadan Forbindelse med Universitetet, at det virkelig tør haabes, at de ville blive istand til at overse Forholdene og altsaa kunne bidrage væsentligt til at løse Op-gaven. Jeg troer altsaa, hvad enten man seer i den ene eller den anden Retning, at der er saa Meget, der taler for det Forslag, der er stillet af Fleertallet, at jeg idetmindste vil haabe, at man idag vil vedtage det.